

in Terra Chanaan cum Chaldæis: & nec sic satiata es.

30. In quo mundabo cor tuum, ait Dominus Deus; cum facias omnia hæc opera mulieris meretricis, & procæcis?

31. Quia fabricasti lupânar tuum in capite omnis viæ, & excelsum tuum fecisti in omni platea: nec facta es quasi meretrix fastidio augens pretium,

32. sed quasi mulier adultera, quæ super virum suum inducit alienos.

33. Omnibus meretricibus dantur mercedes: tu autem dedisti mercedes cunctis amatoribus tuis, & dona donabas eis ut intrarent ad te undique ad fornicandum tecum.

34. Factumque est in te contra consuetudinem mulierum in fornicationibus tuis, & post te non erit fornicatio: in eo enim quod dedisti mercedes, & mercedes non accepisti, factum est in te contrarium.

35. Propterea meretrix audi verbum Domini.

36. Hæc dicit Dominus Deus: Quia effusum est æs tuum, & revelata est ignominia tua in fornicationibus tuis super amatores tuos, & super idola abominationum tuarum in sanguine filiorum tuorum, quos dedisti eis:

37. Ecce ego congregabo omnes amatores tuos, quibus commissa es, & omnes, quos dilexisti cum universis, quos oderas: & congregabo eos super te undique, & nudabo ignominiam tuam coram eis, & videbunt omnem turpitudinem tuam.

38. Et iudicabo te iudiciis adulterarum, & effudentium sanguinem: & dabo te in sanguinem furoris & zeli.

39. Et dabo te in manus eorum, & destruent lupânar tuum: & demolientur prostibulum tuum: & denudabunt te vestimentis tuis, & auferent vasa decoris tui: & derelinquent te nudam, plenamque ignominiam:

40. & adducent super te multitudinem, & lapidabunt te lapidibus, & trucidabunt te gladiis suis.

41. * Et comburent domos tuas igni, & facient in te iudicia in oculis mulierum plurimarum: & defines fornicari, & mercedes ultra non dabis.

42. Et requiescet indignatio mea in te: & auferetur zelus meus à te, & quiescam, nec irascar amplius.

43. Eò quod non fueris recordata dierum adolescentiæ tuæ, & provocasti me in omnibus his: quapropter & ego vias

tuas in capite tuo dedi, ait Dominus Deus, & non feci iuxta scelera tua in omnibus abominationibus tuis.

44. Ecce omnis, qui dicit vulgò proverbium, in te assumet illud, dicens: Sicut mater, ita & filia eius.

45. Filia matris tuæ es tu, quæ proiecit virum suum, & filios suos: & soror sororum tuarum es tu, quæ proiecerunt viros suos, & filios suos: mater vestra Cethæa, & pater vester Amorrhæus.

46. Et soror tua maior, Samaria, ipsa & filia eius, quæ habitant ad sinistram tuam: soror autem tua minor te, quæ habitat à dextris tuis, Sódoma, & filia eius.

47. Sed nec in viis earum ambulasti, neque secundum scelera earum fecisti pauxillum minus: penè sceleratiora fecisti illis in omnibus viis tuis.

48. Vivo ego, dicit Dominus Deus, quia non fecit Sódoma soror tua ipsa, & filia eius, sicut fecisti tu, & filia tuæ.

49. * Ecce hæc fuit iniquitas Sodome * Gen. 19. fororis tuæ, superbia, satoritas panis & abundantia, & otium ipsius, & filiarum eius: & manum egeno, & pauperi non porrigebant.

50. Et elevatae sunt, & fecerunt abominationes coram me: & abstuli eas sicut vidisti.

51. Et Samaria dimidium peccatorum tuorum non peccavit: sed vicisti eas sceleribus tuis, & iustificasti sorores tuas in omnibus abominationibus tuis, quas operata es.

52. Ergo & tu porta confusionem tuam, quæ vicisti sorores tuas peccatis tuis, sceleratius agens ab eis: iustificatae sunt enim à te: ergo & tu confundere, & porta ignominiam tuam, quæ iustificasti sorores tuas.

53. Et convertam restituens eas conversione Sodomorum cum filiabus suis, & conversione Samariæ, & filiarum eius: & convertam reversionem tuam in medio earum,

54. ut portes ignominiam tuam, & confundaris in omnibus, quæ fecisti consolans eas.

55. Et soror tua Sódoma, & filia eius revertentur ad antiquitatem suam: & Samaria, & filia eius revertentur ad antiquitatem suam: & tu, & filia tuæ revertimini ad antiquitatem vestram.

56. Non fuit autem Sódoma soror tua audita in ore tuo, in die superbiæ tuæ,

57. antequam revelaretur malitia tua: si-

* Infr. 23.
10.

* 4. Reg.
25. 9.

sicut hoc tempore in opprobrium filiarum Syriæ, & cunctarum in circuitu tuo filiarum Palæstinarum, quæ ambiunt te per gyrum.

58. scelus tuum, & ignominiam tuam tu portasti, ait Dominus Deus.

59. Quia hæc dicit Dominus Deus: Et faciam tibi sicut despexisti iuramentum, ut irritum faceres pactum;

60. & recordabor ego pacti mei tecum in diebus adolescentiæ tuæ: & suscitabo tibi pactum sempiternum.

61. Et recordaberis viarum tuarum, & confundèris: cum receperis sorores tuas te maiores cum minoribus tuis: & dabo eas tibi in filias, sed non ex pacto tuo.

62. Et suscitabo ego pactum meum tecum: & scies quia ego Dominus,

63. ut recordèris, & confundaris, & non sit tibi ultra aperire os præ confusionem tua, cum placatus tibi fuero in omnibus, quæ fecisti, ait Dominus Deus.

CAPUT XVII.

Per Parabolam de duabus aquilis, & plantata ac crescente vinea qua non prosperabitur, declaratur quod rex Babylonis, translato in Babylonem rege Ioakim, constituet pro eo regem Sedeciam; qui relicto fœdere cum Nabuchodonosor inito, ad regem Ægypti transfugit: quapropter à Domino tradetur in manus Nabuchodonosor, & ductus in Babylonem morietur ibi: Dominus autem sublimi humiliato, exaltabit humilem.

Eodem
ann. 3411.

1. ET factum est verbum Domini ad me, dicens:

2. Fili hominis propone ænigma, & narra parabolam ad domum Israël,

3. & dices: Hæc dicit Dominus Deus: Aquila grandis magnarum alarum, longo membrorum ductu, plena plumis, & varietate, venit ad Libanum, & tulit medullam cedri.

4. Summitatem frondium eius avulsit: & transportavit eam in terram Chanaan, in urbe negotiatorum posuit illam.

5. Et tulit de semine terræ, & posuit illud in terra pro semine, ut firmaret radicem super aquas multas: in superficie posuit illud.

6. Cumque germinasset, crevit in vineam latiore humili staturâ, respicientibus ramis eius ad eam: & radices eius sub illa erant. Facta est ergo vinea, & fructificavit in palmites, & emisit propagines.

7. Et facta est aquila altera grandis magnis alis, multisque plumis: & ecce vinea ista quasi mittens radices suas ad eam, palmites suos extendit ad illam, ut irrigaret eam de areolis germinis sui.

8. In terra bona super aquas multas plantata est: ut faciat frondes, & portet fructum, ut sit in vineam grandem.

9. Dic: Hæc dicit Dominus Deus: Ergone prosperabitur? nonne radices eius evellet, & fructus eius distringet, & sicabit omnes palmites germinis eius, & arefcescit: & non in brachio grandi, neque in populo multo, ut evelleret eam radicitus?

10. Ecce plantata est: ergone prosperabitur? nonne cum tetigerit eam ventus urens siccabitur, & in areis germinis sui arefcescit?

11. Et factum est verbum Domini ad me, dicens:

12. Dic ad domum exasperantem: Nescitis quid ista significant? Dic: Ecce venit rex Babylonis in Ierusalem: & adducet eos ad semetipsum in Babylonem.

13. Et tollet de femine regni, ferietque cum eo fœdus: & ab eo accipiet iurandum. sed & fortes terræ tollet,

14. ut sit regnum humile, & non elevetur, sed custodiat pactum eius, & servet illud.

15. Qui recedens ab eo misit nuncios ad Ægyptum ut daret sibi equos, & populum multum. Numquid prosperabitur, vel consequetur salutem qui fecit hæc? & qui dissolvit pactum, numquid effugiet?

16. Vivo ego, dicit Dominus Deus: quoniam in loco regis, qui constituit eum regem, cuius fecit irritum iuramentum, & solvit pactum, quod habebat cum eo, in medio Babylonis morietur.

17. Et non in exercitu grandi, neque in populo multo faciet contra eum Pharaõ prælium: in iactu aggeris, & in extructione vallorum ut interficiat animas multas.

18. Spreverat enim iuramentum ut solveret fœdus, & ecce dedit manum suam: & cum omnia hæc fecerit, non effugiet.

19. Propterea hæc dicit Dominus Deus: Vivo ego, quoniam iuramentum, quod sprevit, & fœdus, quod prævaricatus est, ponam in caput eius.

20. * Et expandam super eum rete meum, & comprehendetur in sagena mea:

& adducam eum in Babylonem, & iudicabo eum ibi in prævaricatione, quæ desepxit me.

* Venerat Nabuchodonosor.

† Cepit regem Ierusalem.

4. Reg. 24.

8.

Ier. 24. 1.

* Tulit sc.

Sedeciam feritque cum eo fœdus.

2. Par. 36.

2. Par. 36.

2. Par. 36.

2. Par. 36.

2. Par. 36.

2. Par. 36.

2. Par. 36.

2. Par. 36.

2. Par. 36.

2. Par. 36.

2. Par. 36.

2. Par. 36.

2. Par. 36.

2. Par. 36.

2. Par. 36.

2. Par. 36.

2. Par. 36.

2. Par. 36.

2. Par. 36.

2. Par. 36.

2. Par. 36.

2. Par. 36.

2. Par. 36.

2. Par. 36.

2. Par. 36.

21. Et omnes profugi eius cum universo agmine suo, gladio cadent: residui autem in omnem ventum dispergentur: & scietis quia ego Dominus locutus sum.

22. Hæc dicit Dominus Deus: Et sumam ego de medulla cedri sublimis, & ponam: de vertice ramorum eius tenerum distringam, & plantabo super montem excelsum & eminentem.

23. In monte sublimi Israël plantabo illud, & erumpet in germen, & faciet fructum, & erit in cedrum magnam: & habitabunt sub ea omnes volucres, & universum volatile sub umbra frondium eius nidificabit.

24. Et scient omnia ligna regionis, quia ego Dominus humiliavi lignum sublime, & exaltavi lignum humile: & siccavi lignum viride, & frondere feci lignum aridum. Ego Dominus locutus sum, & feci.

CAPUT XVIII.

Reiecta Iudeorum parabola dicit quod filius non portabit iniquitatem patris, nec contra, sed quisque suam ipsius portabit: quod si impius poenitentiam agat, salvabitur: iustus vero si suam deserat iustitiam, damnabitur: hortatur ergo Dominus ad poenitentiam & cordis innovationem.

FER. 5. POST DOM. I. QUADR. Eodem ann. 3411.

1. ET factus est sermo Domini ad me, dicens:

2. Quid est quod inter vos parabolam vertitis in proverbium istud in terra Israël, dicentes: Patres comederunt uvam acerbam, & dentes filiorum obstupescunt?

3. Vivo ego, dicit Dominus Deus, si erit ultra vobis parabola hæc in proverbium in Israël.

4. Ecce omnes animæ, meæ sunt: ut anima patris, ita & anima filij mea est: anima, quæ peccaverit, ipsa morietur.

5. Et vir si fuerit iustus, & fecerit iudicium, & iustitiam,

6. in montibus non comederit, & oculos suos non levaverit ad idola domus Israël: & uxorem proximi sui non violaverit, & ad mulierem menstruatam non acceperit:

7. & hominem non contristaverit: pignus debitori reddiderit, per vim nihil rapuerit: panem suum esurienti dederit, & nudum operuerit vestimento:

* Isai. 58. 7. Matth. 25. 35.

8. ad usuram non commodaverit, & amplius non acceperit: ab iniquitate averterit manum suam, & iudicium verum fecerit inter virum & virum:

9. in præceptis meis ambulaverit, &

iudicia mea custodierit ut faciat veritatem: hic iustus est, vitâ vivet, ait Dominus Deus.

10. Quod si genuerit filium latronem effundentem sanguinem, & fecerit unum de istis:

11. & hæc quidem omnia non facientem, sed in montibus comedentem, & uxorem proximi sui polluentem:

12. egenum, & pauperem contristantem, rapientem rapinas, pignus non reddentem, & ad idola levantem oculos suos, abominationem facientem:

13. ad usuram dantem, & amplius accipientem: numquid vivet? non vivet. cum universa hæc detestanda fecerit, morte morietur, sanguis eius in ipso erit.

14. Quod si genuerit filium, qui videns omnia peccata patris sui, quæ fecit, timuerit, & non fecerit simile eis:

15. super montes non comederit, & oculos suos non levaverit ad idola domus Israël, & uxorem proximi sui non violaverit:

16. & virum non contristaverit, pignus non retinuerit, & rapinam non rapuerit, panem suum esurienti dederit, & nudum operuerit vestimento:

17. à pauperis iniuria averterit manum suam, usuram & superabundantiam non acceperit, iudicia mea fecerit, in præceptis meis ambulaverit: hic non morietur in iniquitate patris sui, sed vitâ vivet.

18. Pater eius quia calumniatus est, & vim fecit fratri, & malum operatus est in medio populi sui, ecce mortuus est in iniquitate sua.

19. Et dicitis: Quare non portavit filius iniquitatem patris? Videlicet, quia filius iudicium, & iustitiam operatus est, omnia præcepta mea custodivit, & fecit illa, vivet vitâ.

20. * Anima, quæ peccaverit, ipsa morietur: filius non portabit iniquitatem patris, & pater non portabit iniquitatem filij: iustitia iusti super eum erit, & impietas impij erit super eum.

21. Si autem impius egerit poenitentiam ab omnibus peccatis suis, quæ operatus est, & custodierit omnia præcepta mea, & fecerit iudicium, & iustitiam: vitâ vivet, & non morietur.

22. Omnium iniquitatum eius, quas operatus est, non recordabor: in iustitia sua, quam operatus est, vivet.

23. * Numquid voluntatis meæ est mors impij, dicit Dominus Deus, & non ut convertatur à viis suis, & vivat?

FER. 6. QUAT. TEMP. QUADR. * Deut. 24. 16. 4. Reg. 14. 6. 2. Par. 25. 4.

* Infr. 21. 31. & 33. 11. 2. Pet. 3. 9.

24. Si

24. Si autem averterit se iustus à iustitia sua, & fecerit iniquitatem secundum omnes abominationes, quas operari solet impius, numquid vivet? omnes iustitiæ eius, quas fecerat, non recordabuntur: in prævaricatione, quâ prævaricatus est, & in peccato suo, quod peccavit, in ipsis morietur.

* Infr. 33. 20. 25. Et dixistis: * Non est æqua via Domini. Audite ergo domus Israël: Numquid via mea non est æqua, & non magis viæ vestræ pravæ sunt?

26. Cum enim averterit se iustus à iustitia sua, & fecerit iniquitatem, morietur in eis: in iniustitia, quam operatus est, morietur.

27. Et cum averterit se impius ab impietate sua, quam operatus est, & fecerit iudicium, & iustitiam: ipse animam suam vivificabit.

28. Considerans enim, & avertens se ab omnibus iniquitatibus suis, quas operatus est, vitâ vivet, & non morietur.

29. Et dicunt filii Israël: Non est æqua via Domini. Numquid viæ meæ non sunt æquæ, domus Israël, & non magis viæ vestræ pravæ?

* Matth. 3. 2. Luca 3. 3. 30. Idcirco iudicabo domus Israël, ait Dominus Deus. * Convertimini, & agite poenitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris: & non erit vobis in ruinam iniquitas.

31. Projicite à vobis omnes prævaricationes vestras, in quibus prævaricati estis, & facite vobis cor novum, & spiritum novum: & quare moriemini domus Israël?

* Supr. 7. 23. Infr. 33. 11. 2. Pet. 3. 9. 32. * Quia nolo mortem morientis, dicit Dominus Deus, revertimini, & vivite.

CAPUT XIX.

Parabola leane & leuncolorum designat captivitatem regum Ioachaz & Ioachim; item preteritam civitatis Ierusalem felicitatem describit, præsentemque calamitatem, sub parabola vineæ.

Eodem ann. 3411.

1. ET tu assume planctum super principes Israël,

2. & dices: Quare mater tua leana inter leones cubavit, in medio leuncolorum enutrivit catulos suos?

* Inter erudiles reges finitimos tutela fuit. Aludit ad Genes. 49. 10. Ioachazum qui postea crudelis factus est & à rege Ægypti in vincula coniectus. 4. Reg. 23. 32.

3. Et eduxit unum de leunculis suis, & leo factus est: & didicit capere prædam, hominemque comedere.

4. Et audierunt de eo Gentes, & non absque vulneribus suis ceperunt eum: & adduxerunt eum in catenis in Terram Ægypti.

5. Quæ cum vidisset quoniam infirmata est, & periiit expectatio eius: tulit unum de leunculis suis, * leonem constituit eum.

6. Qui incedebat inter leones, & factus est leo: & didicit prædam capere, & homines devorare:

7. Didicit viduas facere, & civitates eorum in desertum adducere: & desolata est terra, & plenitudo eius à voce rugitus illius.

8. Et convenerunt adversus eum Gentes * undique de provinciis, & expande- runt super eum rete suam, in vulneribus earum captus est.

9. Et miserunt eum in caveam, in catenis adduxerunt eum ad regem Babylonis: miseruntque eum in carcerem * ne audiretur vox eius ultra super montes Israël.

10. Mater tua quasi vinea in sanguine tuo super aquam plantata est: fructus eius, & frondes eius creverunt ex aquis multis.

11. Et factæ sunt ei virgæ solidæ in scepra dominantium, & exaltata est statura eius inter frondes: & vidit altitudinem suam in multitudine palmitum suorum.

12. Et evulsa est in ira, in terramque proiecta, * & ventus urens siccavit fructum eius: marcuerunt, & arefactæ sunt virgæ roboris eius: ignis comedit eam.

13. Et nunc transplantata est in desertum, in terra in via, & sitienti.

14. Et egressus est ignis de virga ramorum eius, qui fructum eius comedit: & non fuit in ea virga fortis, sceptrum dominantium. Planctus est, & erit in planctum.

CAPUT XX.

Dominus negat se filiis Israël responsurum, quia & in Ægypto & in deserto & in terra promissionis prævaricati sunt ipsius mandata, & idola coluerunt, quibus sæpe comminatus est mala, sed pepercit ne nomen eius blasphemaretur inter Gentes: Nunc autem post hæc omnia dicit, se eos revocaturum ad terram suam, in qua sibi serviant: iubet etiam prophetare contra saltum meridianum.

Eodem ann. 3411.

1. ET factum est in anno septimo, in quinto, in decima mensis: venerunt viri de senioribus Israël ut interrogarent Dominum, & sederunt coram me.

2. Et